

535/2007 a sp. zn. 30 Cdo 5188/2007). U nemajetkové újmy je třeba prokázat, že došlo k neoprávněnému zásahu do osobnostních práv poškozeného směřující proti osobní, mravní integritě fyzické osoby spočívající v porušení či ohrožení tohoto práva na ochranu osobnosti, a dále ke vzniku újmy a musí být prokázána i příčinná souvislost mezi tímto zásahem, dotčením osobnostní sféry fyzické osoby, a vzniklou újmou (viz rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 30 Cdo 4083/2010, sp. zn. 30 Cdo 3906/2011 a sp. zn. 30 Cdo 3278/2013). Neoprávněný zásah do osobnosti fyzické osoby musí být objektivně způsobilý vyvolat nemajetkovou újmu spočívající v porušení nebo ohrožení osobnosti fyzické osoby v její fyzické či morální integritě a musí být prokázána i příčinná souvislost, přičemž právo na ochranu zdraví je jednou z nejvýznamnějších složek osobnosti a má dopad na kvalitu a na existenci fyzické osoby jako takové (rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 30 Cdo 154/2007). V případě zjištění dílčích zásahů do jednotlivých osobnostních práv je třeba přihlídnout ke konkrétní situaci k osobě postižené fyzické osoby a zohlednit i intenzitu a trvání nepříznivého následku, která by měla být pocíťována každou fyzickou osobou v postavení a na místě postiženého jako snížení důstojnosti a vážnosti ve společnosti (viz rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 30 Cdo 3223/2011), a v takovém případě je třeba zkoumat dílčí zásahy do jednotlivých osobnostních práv jednotlivě, ale i ve vzájemných souvislostech v rozporu s objektivním právem (viz rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 30 Cdo 701/2011 a sp. zn. 30 Cdo 3229/2011) např. při zohlednění opakování a širší okruhu působení jednotlivých dílčích zásahů do osobnostních práv fyzické osoby (rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 30 Cdo 2005/2003) a je třeba posoudit jednotlivé dílčí útoky na všeobecná osobnostní práva. Ochrana osobnosti jako jednotlivých hodnot tzn. stránek osobnosti fyzické osoby a jako neoddelitelných součástí celkové fyzické a psychicko-morální integrity osobnosti je zajišťována i právními předpisy nejvyšší právní síly např. listiny základních práv a svobod (viz rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 30 Cdo 1228/2007). Právo vytvořit a udržet vztahy s jinými lidmi v citové oblasti, rozvíjení a naplňování vlastní osobnosti, může být omezeno neoprávněným zásahem do práva na soukromí a rodinný život a může být snížena důstojnost fyzické osoby nebo její vážnost ve společnosti ve značné míře v důsledku neoprávněného zásahu do těchto osobnostních práv poškozeného (rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 23 C 52/96). Nestačí-li morální satisfakce jako ryze osobní právo k vyvážení a zmírnění nepříznivých následků protiprávního zásahu do osobnostních práv např. s ohledem na postavení fyzické osoby v rodině a společnosti (viz rozhodnutí Krajského soudu v Českých Budějovicích sp. zn. 5 Co 18/93), je třeba považovat za přiměřené zadostiučinění peníze, které mají zmírnit následky neoprávněného zásahu do osobnostních práv fyzické osoby a jsou tedy odškodněny nemajetkové újmy vzniklé v osobnostní sféře fyzické osoby, kterou tato objektivně vzhledem k povaze, intenzitě, trvání a rozsahu působení nepříznivého následku, může pocíťovat a prožívat jako závažnou (rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 30 Cdo 519/2010). Je potřeba zohlednit míru závažnosti zásahu, výjimečnost tohoto právního institutu finančního odškodnění nemajetkové újmy a je třeba zohlednit i ustanovení § 136 o.s.ř. tzn., je třeba zjistit skutečnosti, které umožní založit úvahu na určité kvantitativní posouzení základních souvislostí případu (viz rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 30 Cdo 145/2013) a v rámci volného uvážení soudu stanovit konkrétní a přezkoumatelná hlediska, posoudit závažnost nemajetkové újmy a ověřené okolnosti, za kterých k neoprávněnému zásahu do osobnosti fyzické osoby došlo, a to jak na straně škůdce, tak i fyzické osoby (viz rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 30 Cdo 2290/2007). V souvislosti s provozem dopravního prostředku může dojít k zásahu do práv na ochranu osobnosti, lze použít při určení odpovědnosti za nemajetkovou újmu § 427 obč. zák. (viz rozhodnutí sp. zn. 30 Cdo 999/2007 a sp. zn. 30 Cdo 117/2012). Řízení o náhradu nemajetkové újmy je návrhové tzn. že maximální výši určuje návrhová část, míněno maximální výši zadostiučinění (rozhodnutí Městského soudu v Praze sp. zn. 1 Co 174/95),

příčemž je podstatné, aby byl soudem v odůvodnění rozhodnutí popsán myšlenkový postup dle zásad logiky a bylo postupováno při odůvodnění v tom smyslu, že nejde o reparaci nemajetkové újmy, ale o zmírnění následků této újmy (rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 30 Cdo 1847/2013).

Soud na základě zjištění z provedeného dokazování má za to, že došlo dopravní nehodou způsobenou žalovaným k neoprávněnému zásahu do osobnostních práv žalobce ve smyslu § 13 odst. 1 a 2 zák. č. 40/1964 Sb. ve znění účinném do 31.12. 2013 (dále jen „obč. zák.“) a § 3079 zák. č. 89/2012 Sb. v platném znění (dále jen „o.z.“), a to pěti složek práva na ochranu osobnosti žalobce: 1) zdraví, 2) svobodného pohybu, 3) profesního uplatnění, 4) rodinného života a 5) společenského života, když zdravotními následky nehody byla ve značné míře snížena důstojnost žalobce i její vážnost ve společnosti a morální satisfakce nepostačuje k vyvážení a zmírnění následků zásahu do práv žalobce, jak bude podrobně popsáno ohledně jednotlivých složek osobnosti níže. Protože soud je vázán maximální výší náhrady nemajetkové újmy požadované žalobcem (viz rozhodnutí Městského soudu v Praze sp. zn. 1 Co 174/95) a žalobce se domáhal náhrady nemajetkové újmy v celkové výši 999.999,- Kč, přičemž nijak nespécifikoval, jakým poměrem byly jednotlivé složky práva na ochranu osobnosti žalobce dotčeny, soud vycházel z rovnocennosti jednotlivých nároků.

Pokud se žalobce domáhal nemajetkové újmy na právu na zdraví [ad 5)] v podobě konkrétních následků: *epilepsie, stálé bolesti hlavy, ztráta schopnosti soustředění, ztráta koordinace pohybů a plynulé chůze, poruchy krátkodobé i dlouhodobé paměti a její výpadky, poruchy spánku, ztráta čichu, velmi obtížné usínání hraničící s nespavostí, časté buzení, ztráta koordinace a deprese, významná změna osobnosti a příklon k agresivitě*, pak tyto jsou totožnými skutečnostmi resp. skutkovými okolnostmi, na základě kterých bylo žalobci vyplaceno odškodnění náhrady škody ve formě ztížení společenského uplatnění vedlejším účastníkem, jak je zřejmé z potvrzení o vyplaceném pojistném ze dne 29.8.2014 a dne 27.5.2015 (*vážné mozkové nebo duševní poruchy po těžkém poranění hlavy, především epilepsie*), a ze dne 17.4.2014 (*ztráta čichu*). Zejména ze znaleckého posudku

vyplývalo, že k odškodnění ztížení společenského uplatnění bodově ohodnotil zkrácení levé dolní končetiny a potraumatickou epilepsii a organicky podmíněné změny osobnosti a emocí při zjištění lehce podprůměrného kognitivního výkonu, nižšího průměru bezprostřední paměti a podprůměrné koncentrace pozornosti, přičemž tyto závěry korespondují se závěry lékařských zpráv Nemocnice v Českých Budějovicích a.s. ze dne 29.5.2013 popisující stav žalobce po provedené kranioplastice a ze dne 14.7.2013 popisující stav žalobce po operaci levého kolenního kloubu, Neurologie Hostivice, Neuroaxis s.r.o. ze dne 3.3.2014, popisující zjištění sekundární epilepsie se sekundárně generalizovanými záchvaty zprava a Fakultní nemocnice V Motole ze dne 19.11.2013 spočívající v popisu stavu žalobce v podobě poruch spánku, soustředění a amnézie události, a to po vyšetření po přijetí v bezvědomí s křečemi. Soud tak sice zjistil již z těchto listinných důkazů, jak je popsáno podrobně shora, že dopravní nehodou způsobenou žalovaným došlo k neoprávněnému zásahu do osobnostního práva žalobce na zdraví [ad 5)] ve smyslu § 13 obč. zák. a § 3079 o.z., proto mohl zamítnout pro nadbytečnost provedení důkazů znaleckými posudky z oboru zdravotnictví, odvětví neurologie a ortopedie, odvětví psychiatrie - neuropsychiatrie a odvětví psychiatrie – klinická psychologie. Soud však nemohl přiznat žalobci právo na přiměřené zadostiučinění v penězích dle § 13 odst. 2, 3 obč. zák. a § 3079 o.z., neboť žalobci byla vyplacena vedlejším účastníkem náhrada škody na zdraví za ztížení společenského uplatnění v celkové výši 700.560,- Kč na základě skutkových tvrzení totožných s tvrzeními žalobce z titulu práva na nemajetkovou újmu v penězích uvedených v žalobě a podrobně popsaných výše (viz též závěry rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 1 Co 2/2010). V důsledku toho

má soud ve smyslu § 13 odst. 3 obč. zák. a § 3079 o. z. za nedůvodnou žalobu v rozsahu nároku žalobce na zaplacení částky 200.000,- Kč jako části nároku žalobce na zadostiučinění za újmu na právu na zdraví [ad 5)].

Z provedeného dokazování vyplynulo, že dopravní nehodou způsobenou žalovaným došlo k neoprávněnému zásahu do osobnostního práva žalobce na zdraví (*epilepsie, stálé bolesti hlavy, ztráta schopnosti soustředění, ztráta koordinace pohybů a plynulé chůze, poruchy krátkodobé i dlouhodobé paměti a její výpadky, poruchy spánku, ztráta čichu, velmi obtížné usínání hraničící s nespavostí, časté buzení, ztráta koordinace a deprese, významná změna osobnosti a příklon k agresivitě*), což mělo sekundárně negativní dopad na právo žalobce na profesní uplatnění ve smyslu § 13 obč. zák. a § 3079 o. z., když ze živnostenského listu žalobce je zřejmý předmět jeho podnikání v umělecké oblasti, což potvrdil i sám účastník ve své výpovědi o tom, že je kameramanem, a to především dokumentární tvorby s malým štábem, zejména v zahraničí, ale i tvorby televizní a filmové, což je profese, která vyžaduje neomezenou koordinaci pohybu, soustředění a plně funkční krátkodobou i dlouhodobou paměť. Pokud se tedy žalobce domáhal nemajetkové újmy na právu na profesní uplatnění [ad 2)] v podobě konkrétních následků: a) omezení mezilidských kontaktů, vazeb a postavení v příslušných společenských tj. uměleckých kruzích pro osobnostní změny u žalobce; b) zpřetrhání profesních vazeb na režiséry, producenty a spolupracovníky pro úplné vyloučení z profesního života po dobu více než roku a půl; c) negativní vliv osobnostní změny žalobce, ztráty soustředění a fyzická omezení na zbývající část obnovených pracovních aktivit žalobce; d) vyloučení žalobce z dosavadní činnosti kameramana „točení z ruky“ pro ztrátu koordinace; e) značné omezení žalobce v možnosti realizace v oboru, neboť není schopen se na potřebné místo bez cizí pomoci dostavit pro ztrátu řidičského oprávnění; f) vyloučení žalobce z natáčení dokumentárních snímků v zahraničí s malým štábem, což tvořilo značnou část jeho profesní činnosti pro ztrátu možnosti cestovat (letecky); g) významné omezení schopnosti a možnosti realizace dosavadní celoživotní umělecké profese pro ztrátu soustředění, ztrátu koordinace pohybů a schopnosti plynulé chůze, pak tyto nejsou totožnými skutečnostmi resp. skutkovými okolnostmi, na základě kterých bylo žalobci vyplaceno odškodnění náhrady škody ve formě ztížení společenského uplatnění vedlejším účastníkem, jak je zřejmé z potvrzení o vyplaceném pojistném ze dne 29.8.2014 a dne 27.5.2015, kterým byly odškodněny *vážné mozkové nebo duševní poruchy po těžkém poranění hlavy, zejména epilepsie*, ze dne 17.4.2014, kterým byla odškodněna *ztráta čichu* a ze dne 13.8.2013, kterým byl odškodněn *ušlý zisk za konkrétní dobu od 10.7.2012 do 30.1.2013*. Bylo sice prokázáno, že vedlejší účastník v rámci pojistného plnění vyplatil žalobci několik částek za škodu v podobě ztížení společenského uplatnění, které měly odškodnit vliv škody na zdraví žalobce i „na jeho uplatnění v životě a ve společnosti, zejména na uspokojování jeho životních a společenských potřeb, včetně výkonu dosavadního povolání nebo přípravy na povolání, dalšího vzdělávání a možnosti uplatnit se v životě rodinném, politickém, kulturním a sportovním“, a žalovaný tvrdil, že tato náhrada škody za ztížení společenského uplatnění vyplacená vedlejším účastníkem byla odškodněním na základě totožných skutkových okolností jako jsou žalobní tvrzení, avšak provedenými důkazy nebylo prokázáno, že by v rámci ztížení společenského uplatnění žalobce byla odškodněna újma popsána v žalobních tvrzeních týkající se profesního uplatnění. Žalobce tento svůj nárok na odškodnění nemajetkové újmy porušením práva na profesní uplatnění prokazoval výpověďmi svědků i svou účastnickou výpovědí. Svědek

mj. vypověděl, že spolupráce se žalobcem, který je vedoucím jeho ročníkové práce na FAMU, je obtížnější, pokud jde o domlouvání schůzek, soustředění se na práci, dodržování termínů i fyzického provádění práce kameramana při samotném natáčení, když svědek žalobci opakovaně po úrazu na několika projektech asistoval formou výkonu činností, jež žalobce

především fyzicky nezvládal např. stavění světel, tzv. „švenkování“ tj. točení z ruky apod., což výrazně omezuje uměleckou seberealizaci kameramana. Svědek dále popisoval i osobnostní změny žalobce, který ztratil po úraze veselost, nadhled a smysl pro humor a stal se naopak netolerantním a agresivním v komunikaci, což ovlivňuje pracovní vztahy a spolupráci žalobce se spolupracovníky, když umělecká profese kameramana je prací týmovou. Svědek jako dlouholetý přítel, spolužák z FAMU a spolupracovník žalobce popsal obtížnost spolupráce se žalobcem po úraze obdobně, když uvedl, že žalobce byl před úrazem trpělivý, pozitivně naladěný člověk se smyslem pro humor, který vždy odvedl profesionální výkon, přičemž nyní má žalobce spíše černé vidění věcí, velké problémy se soustředěním, a to i v komunikaci, a s pamětí, kdy se často opakuje, změnil se jeho názory na uměleckou tvorbu, a je fyzicky omezen v pohybu s kamerou „na place“ a potřebuje k práci pomocný personál. Sám účastník uvedl v rámci své výpovědi, že má fyzické omezení kvůli trvalým následkům na levé noze, které ovlivňují jeho stabilitu a znemožňují tzv. „točení z ruky“, nemůže cestovat, což mu znemožňuje pokračovat v natáčení dokumentů v zahraničí s malým štábem a omezuje jej při práci i nesoustředěnost a výpadky paměti. Tyto skutečnosti, popsané oběma svědky, jsou dle názoru soudu přímým důsledkem zdravotních omezení žalobce a omezují právo žalobce na profesní uplatnění [ad c)] v rozsahu cca 1/2 a v rozsahu 1/4 byla v důsledku zdravotního handicapu omezena i schopnost kameramanské práce žalobce tím, že byla vyloučena možnost tzv. točit z ruky [ad d)] jako jednoho ze způsobů kameramanské práce. Z rozhodnutí Městského úřadu v Moravské Třebové ze dne 13.12.2013 sice vyplývá, že žalobci bylo odňato řídičské oprávnění, avšak tato skutečnost pouze částečně v rozsahu cca 1/2 negativně ovlivňuje možnost pracovního uplatnění žalobce, neboť žalobce je schopen cestovat jako spolujezdec popř. veřejnými prostředky [ad e)]. Totéž platí i o omezení možnosti žalobce natáčet dokumentární filmy, dle názoru soudu v rozsahu cca 3/4, když tyto evidentně nemůže žalobce natáčet ve vzdáleném zahraničí při jeho omezení dopravovat se pro epilepsii letecky bez větších komplikací a obtíží, ale tato možnost není vyloučena zcela, když epilepsie žalobce je dle lékařské zprávy Fakultní nemocnice V Motole ze dne 19.11.2013 kompenzována medikací a dokumentární tvorbu lze realizovat i v rámci ČR či evropských zemí [ad f)]. Ze všech důkazů popsaných shora, ať už výsledků svědků či lékařských zpráv a znaleckého posudku vyplývá, že u žalobce v důsledku úrazu po dopravní nehodě ze dne 10.7.2012 došlo k poruše soustředění, omezení jeho paměti, osobnostní změně a ztrátě koordinace jeho pohybů, což jsou skutečnosti, které mají dle názoru soudu velký vliv na úroveň a kvalitu mezilidských vztahů obecně, v umělecké profesi však mají vliv velmi výrazný, neboť výkon umělecké profese je přímo závislý na komunikaci a mezilidských vztazích, neboť je činností týmovou [ad g)]. Přesto nelze dojít k závěru, že by možnost uplatnění se v umělecké profesi kameramana žalobce zcela ztratil, když svědek uvedl, že umělecký potenciál žalobce je stále velmi dobrý, a že s pomocí dalších osob je schopen svou práci vykonávat, což nepřímo vyplynulo i z výpovědi svědka

1, který po úraze se žalobcem spolupracoval na několika projektech. Podobně o schopnosti umělecky se realizovat vypovídala i dlouholetá bývalá přítelkyně žalobce

2, když uvedla, že žalobce je stále talentovaný a šikovný kameraman, který sice nemůže točit dokumenty v zahraničí, ale s pomocí např. při přesunu kamery točit může. Zdravotní omezení fyzické i psychické vyloučilo žalobce z podílení se na tzv. nízkorozpočtových projektech, které před úrazem realizoval např. se svědkem

1 a z natáčení dokumentárních filmů v zahraničí s malým štábem, jak potvrdil svědek

2, i účastník sám, když tento zdravotní handicap omezil žalobce i ve výběru spolupracovníků a uměleckých projektů [ad a)], a to v rozsahu cca 1/2. Pracovní neschopnost resp. doba léčení žalobce dle poslední lékařské zprávy ze dne 3.3.2014 činila cca 1,5 roku od úrazu dne 10.7.2012, a za tuto dobu žalobce byl omezen v pracovních příležitostech, když umělecká práce je projektová, jak uvedli svědci

2 a došlo k zpretrhání

některých uměleckých kontaktů [ad b)], jak popsal sám žalobce, lze však konstatovat, že ani tento následek není následkem trvalým, a proto soud ohodnotil toto omezení v rozsahu 1/2. Soud má tedy za to, že u žalobce byly v důsledku úrazu po dopravní nehodě všechny jím popsané oblasti práva na profesní uplatnění porušeny [ad a) až g)], avšak jen zčásti, tak jak je popsáno výše, proto soud za důvodnou považuje ve smyslu § 13 odst. 3 obč. zák. a § 3079 o. z. část nároku žalobce v rozsahu 100.000,- Kč jako polovinu žalobcem požadovaného nároku na zadostiučinění za újmu na právu na profesní uplatnění [ad 2)].

Pokud se žalobce domáhal přiměřeného zadostiučinění v důsledku neoprávněného zásahu žalovaného do jeho svobody pohybu ve smyslu § 13 obč. zák. a § 3079 o. z., pak je třeba vyjít rovněž ze závěrů zjištěných provedeným dokazováním, z něhož vyplynulo, že dopravní nehodou způsobenou žalovaným došlo k neoprávněnému zásahu do osobnostního práva žalobce na zdraví (*epilepsie, stálé bolesti hlavy, ztráta schopnosti soustředění, ztráta koordinace pohybů a plynulé chůze, poruchy krátkodobé i dlouhodobé paměti a její výpadky, poruchy spánku, ztráta čichu, velmi obtížné usínání hraničící s nespavostí, časté buzení, ztráta koordinace a deprese, významná změna osobnosti a příklon k agresivitě*), což mělo sekundárně negativní dopad na právo žalobce na svobodu pohybu ve smyslu § 13 obč. zák. a § 3079 o. z. Pokud se tedy žalobce domáhal nemajetkové újmy na právu na svobodě pohybu [ad 3)] v podobě konkrétních následků: *a) omezení v běžném pohybu a neschopnost plynulé chůze nebo chůze na delší vzdálenosti; b) odnětí řidičského oprávnění v důsledku epilepsie; c) nemožnost cestovat na dlouhé vzdálenosti letecky v důsledku úrazu hlavy včetně epilepsie*, pak tyto nejsou totožnými skutečnostmi resp. skutkovými okolnostmi, na základě kterých bylo žalobci vyplaceno odškodnění náhrady škody ve formě ztížení společenského uplatnění vedlejším účastníkem, jak je zřejmé z potvrzení o vyplaceném pojistném ze dne 29.8.2014 a dne 27.5.2015, kterým byly odškodněny *vážné mozkové nebo duševní poruchy po těžkém poranění hlavy, zejména epilepsie*, a ze dne 17.4.2014, kterým byla odškodněna *ztráta čichu*. Bylo sice prokázáno, že vedlejší účastník v rámci pojistného plnění vyplatil žalobci několik částek za škodu v podobě ztížení společenského uplatnění, které měly odškodnit vliv škody na zdraví žalobce i „na jeho uplatnění v životě a ve společnosti, zejména na uspokojování jeho životních a společenských potřeb, včetně výkonu dosavadního povolání nebo přípravy na povolání, dalšího vzdělávání a možnosti uplatnit se v životě rodinném, politickém, kulturním a sportovním“, a žalovaný tvrdil, že tato náhrada škody za ztížení společenského uplatnění vyplacená vedlejším účastníkem byla odškodněním na základě totožných skutkových okolností jako jsou žalobní tvrzení, avšak provedenými důkazy nebylo prokázáno, že by v rámci ztížení společenského uplatnění žalobce byla odškodněna újma popsaná v žalobních tvrzeních a týkající se svobody pohybu. Žalobce tento svůj nárok na odškodnění nemajetkové újmy porušením práva na svobodu pohybu, jež vyplývají ze závěrů znaleckého posudku a lékařských zpráv FN V Motole a Nemocnice České Budějovice a.s., popsaných shora, dále prokazoval svou výpovědí, v rámci níž mj. uvedl, že má fyzické omezení kvůli trvalým následkům na levé noze, které ovlivňují jeho stabilitu a možnost delší chůze. Z rozhodnutí Městského úřadu v Moravské Třebové ze dne 13.12.2013 navíc je jednoznačné, že žalobci bylo odňato řidičské oprávnění. Tyto skutečnosti pouze částečně negativně ovlivňují možnost žalobce svobodně se pohybovat, neboť na kratší vzdálenosti žalobce může cestovat jako spolujezdec, jak vyplynulo z výpovědi svědkyně která uvedla, že žalobce „vozila“, popř. veřejnými prostředky, na delší vzdálenosti letecky může cestovat s omezeními adekvátními medikací žalobce a stabilizace epilepsie, jak vyplývá z lékařské zprávy Fakultní nemocnice V Motole ze dne 19.11.2013, či se vlastními silami pohybovat na velmi krátké vzdálenosti za pomoci kompenzačních pomůcek tak, jak se dostavil žalobce i k soudnímu jednání. Soud má tak za adekvátní částku přiměřeného zadostiučinění za nemajetkovou újmu na právu svobody pohybu ve výši 50.000,- Kč jako cca

¼ z nároku žalobce ve výši 200.000,- Kč ve smyslu § 13 odst. 3 obč. zák. a § 3079 o. z., když zohlednil na jedné straně zejména nemožnost žalobce přesouvat se z místa na místo vozidlem, který řídí sám, a to v důsledku odnětí řidičského oprávnění žalobci, a částečné omezení cestovat letadlem a na druhé straně poměrně vysokou míru sebeobslužnosti žalobce, který sice s omezeními, nikoliv zcela plynule, ale chodí tzn. pohybuje se sám bez pomoci druhé osoby či např. invalidního vozíku a je schopen přepravy téměř všemi dopravními prostředky bez většího omezení.

Žalobce v důsledku jednání žalovaného utrpěl zásah i do svého práva na společenský život ve smyslu § 13 obč. zák. a § 3079 o. z., přičemž i zde je třeba vyjít rovněž ze závěrů zjištěných provedeným dokazováním. Z provedeného dokazování vyplynulo, že dopravní nehodou způsobenou žalovaným došlo k neoprávněnému zásahu do osobnostního práva žalobce na zdraví (*epilepsie, stálé bolesti hlavy, ztráta schopnosti soustředění, ztráta koordinace pohybů a plynulé chůze, poruchy krátkodobé i dlouhodobé paměti a její výpadky, poruchy spánku, ztráta čichu, velmi obtížné usínání hraničící s nespavostí, časté buzení, ztráta koordinace a deprese, významná změna osobnosti a příklon k agresivitě*), což mělo sekundárně negativní dopad na právo žalobce na profesní uplatnění ve smyslu § 13 obč. zák. a § 3079 o. z. Pokud se tedy žalobce domáhal nemajetkové újmy na právu na společenský život [ad 4)] popsané tak, že „*Žalobce byl vyřazen po dobu nejméně jeden a půl roku z jakéhokoliv i společenského kontaktu s kamarády a známými. Uvedená prodleva vedla k přetrhání přátelských vazeb. K dalšímu odloučení a odcizení vedly změny v osobnosti žalobce v důsledku samotné traumatické události, komplikovaného léčení, frustrace z trvalého poškození a fyziologických zásazích do mozku, což vedlo k tomu, že valná většina vazeb již nebyla obnovena.*“, pak tyto nejsou totožnými skutečnostmi resp. skutkovými okolnostmi, na základě kterých bylo žalobci vyplaceno odškodnění náhrady škody ve formě ztížení společenského uplatnění vedlejším účastníkem, jak je zřejmé z potvrzení o vyplaceném pojistném ze dne 29.8.2014 a dne 27.5.2015, kterým byly odškodněny *vážné mozkové nebo duševní poruchy po těžkém poranění hlavy, zejména epilepsie*, a ze dne 17.4.2014, jímž byla odškodněna *ztráta čichu*. Bylo sice prokázáno, že vedlejší účastník v rámci pojistného plnění vyplatil žalobci několik částek za škodu v podobě ztížení společenského uplatnění, které měly odškodnit vliv škody na zdraví žalobce i „*na jeho uplatnění v životě a ve společnosti, zejména na uspokojování jeho životních a společenských potřeb, včetně výkonu dosavadního povolání nebo přípravy na povolání, dalšího vzdělávání a možnosti uplatnit se v životě rodinném, politickém, kulturním a sportovním*“, a žalovaný tvrdil, že tato náhrada škody za ztížení společenského uplatnění vyplacená vedlejším účastníkem byla odškodněním na základě totožných skutkových okolností jako jsou žalobní tvrzení, avšak provedenými důkazy nebylo prokázáno, že by v rámci ztížení společenského uplatnění žalobce byla odškodněna újma popsaná v žalobních tvrzeních a týkající se práva na společenský život. Žalobce tento svůj nárok na odškodnění nemajetkové újmy porušením práva na společenský život dále prokazoval svou výpovědí, v rámci níž mj. uvedl, že nemůže sportovat, když před úrazem hrál tenis, a setkávat se s přáteli v rámci sportovních aktivit, kvůli porušení schopnosti soustředění a paměti není sto vydržet dlouho na společenské akci, neboť není schopen dlouho komunikovat s ostatními a udržet pozornost, nemůže požívat kvůli epilepsii alkoholické nápoje, což rovněž negativně ovlivňuje jeho zapojení do života umělců. I svědci popsali stejně jako účastník, že žalobce je omezen v běžné komunikaci sníženou soustředěností, zhoršenou pamětí a ztrátou nadhledu a smyslu pro humor. Žalobce je jednoznačně omezen ve všech formách v setkávání se s ostatními lidmi např. při sportu a účasti na běžném společenském životě (kino, divadlo, návštěva restaurace spojená s komunikací s přáteli, výlet do přírody apod.) vlivem omezeného soustředění a výpadků paměti, nelze však tvrdit, že toto omezení je absolutní. Lze rovněž dojít k závěru, že

v důsledku absence žalobce na uměleckých projektech po dobu 1,5 roku způsobilo zpřetrhání vazeb na kolegy a přátele, lze však předpokládat, že část těchto vztahů bude obnovena a část bude nahrazena vztahy novými, neboť žalobce schopnost účastnit se společenského života v obecné rovině neztratil, přišel pouze o možnost žít intenzivním společenským životem umělce bez jakéhokoliv omezení tak, jako před úrazem. Pokud jde o realizaci ve sportu, žalobce popsal, že byl rekreačním sportovcem, a ani tuto újmu tak nelze vnímat jako fatální zásah do společenské realizace žalobce. Ve vztahu k účasti žalobce na společenském životě celkově je třeba rozhodně zohlednit nutnost přizpůsobení se žalobce nové životní situaci s ohledem na následky úrazu ovlivňující jeho fyzickou i psychickou složku osobnosti. Soud má proto ve smyslu § 13 odst. 3 obč. zák. a § 3079 o. z. za adekvátní částku z nároku na nemajetkovou újmu na právu na společenský život ve výši 100.000,- Kč jako 1/2 z nároku žalobce ve výši 200.000,- Kč.

Pokud se žalobce domáhal přiměřeného zadostiučinění v důsledku neoprávněného zásahu žalovaného do jeho rodinného života ve smyslu § 13 obč. zák. a § 3079 o. z., pak i v tomto případě je výchozím stavem provedeným dokazováním prokázáný neoprávněný zásah do osobnostního práva žalobce na zdraví (*epilepsie, stálé bolesti hlavy, ztráta schopnosti soustředění, ztráta koordinace pohybů a plynulé chůze, poruchy krátkodobé i dlouhodobé paměti a její výpadky, poruchy spánku, ztráta čichu, velmi obtížné usínání hraničící s nespavostí, časté buzení, ztráta koordinace a deprese, významná změna osobnosti a příklon k agresivitě*) v důsledku dopravní nehody způsobené žalovaným, což mělo sekundárně negativní dopad na právo žalobce na rodinný život ve smyslu § 13 obč. zák. a § 3079 o. z. Pokud se tedy žalobce domáhal nemajetkové újmy na právu na rodinný život [ad 1)] v podobě konkrétních následků: a) *úplný rozvrat rodinného a partnerského soužití žalobce, když způsobil dlouhé odloučení žalobce a partnerky po dobu pobytu žalobce v nemocnici; b) podstatná změna dosavadního života partnerů, vyloučení jakékoliv společné činnosti, natož jakéhokoliv intimního kontaktu; c) změna partnerského života do budoucnosti a znemožnění veškerých budoucích plánů na společný rodinný život v důsledku trvalých omezení a změn u žalobce; d) odcizení partnerky a jejímu odchodu od žalobce způsobené dlouhým léčením ve spojení s osobnostními změnami a depresí žalobce; e) významné omezení žalobce v možnosti a schopnosti navázat a udržet nový partnerský vztah v důsledku jeho osobnostních změn ve spojení s jeho fyzickými omezeními*, pak tyto nejsou totožnými skutečnostmi resp. skutkovými okolnostmi, na základě kterých bylo žalobci vyplaceno odškodnění náhrady škody ve formě ztížení společenského uplatnění vedlejším účastníkem, jak je zřejmé z potvrzení o vyplaceném pojistném ze dne 29.8.2014 a dne 27.5.2015, kterým byly odškodněny *vážné mozkové nebo duševní poruchy po těžkém poranění hlavy, zejména epilepsie*, a ze dne 17.4.2014, jímž byla odškodněna *ztráta čichu*. Bylo sice prokázáno, že vedlejší účastník v rámci pojistného plnění vyplatil žalobci několik částek za škodu v podobě ztížení společenského uplatnění, které měly odškodnit vliv škody na zdraví žalobce i „na jeho uplatnění v životě a ve společnosti, zejména na uspokojování jeho životních a společenských potřeb, včetně výkonu dosavadního povolání nebo přípravy na povolání, dalšího vzdělávání a možnosti uplatnit se v životě rodinném, politickém, kulturním a sportovním“, a žalovaný tvrdil, že tato náhrada škody za ztížení společenského uplatnění vyplacená vedlejším účastníkem byla odškodněním na základě totožných skutkových okolností jako jsou žalobní tvrzení, avšak provedenými důkazy nebylo prokázáno, že by v rámci ztížení společenského uplatnění žalobce byla odškodněna újma popsaná v žalobních tvrzeních a týkající se práva na rodinný život. Žalobce tento svůj nárok na odškodnění nemajetkové újmy porušením práva na rodinný život dále prokazoval svou výpovědí, v rámci níž mj. uvedl, že má fyzické omezení kvůli trvalým následkům na levé noze, které ovlivňují jeho stabilitu a možnost delší chůze, a že má řadu psychických obtíží, zejména omezenou schopnost soustředění, zhoršení paměti,

problémy se spánkem, ztrátu koordinace, prohloubení depresí a celkový příklon k agresivitě. Dlouhodobé léčení žalobce, které trvalo soudě podle poslední doložené lékařské zprávy ze dne 3.3.2014 přibližně rok a půl počínaje 10.7.2012, kdy došlo k úrazu žalobce mělo nepochybně vliv ve smyslu následků popsanych [ad a) a ad c)] zejména na kvalitu partnerského vztahu žalobce s přítelkyní a, která v rámci své svědecké výpovědi mj. uvedla, že navštěvovala žalobce v nemocnici, jak ji to umožňovalo dojíždění do Českých Budějovic, po jeho návratu se o něj starala, žalobce na svědkyni ve všem spoléhal a ona za něj dělala řadu běžných sebeobslužných úkonů, zvláště když byl nějakou dobu imobilní. Zdravotní následky úrazu žalobce v podobě výše popsanych vážných mozkových a duševních poruch po těžkém poranění hlavy, epilepsie a omezení pohyblivosti kvůli levé noze ovlivnily i trávení společného času a provozování společných aktivit s partnerkou, což vplynulo i ze svědecké výpovědi když uvedla, že po úrazu trávil žalobce čas zejména nadměrným požíváním alkoholu, neboť v důsledku úrazu ztratil žalobce zábrany a schopnost sebekontroly. Dopad úrazu se projevil i na intimním životě žalobce a jeho přítelkyně [ad b)], která potvrdila, že v době před realizací kranioplastiky žalobci absolvovala první pokus umělého oplodnění. S ohledem na tyto okolnosti a dále na zjištění ze svědecké výpovědi který věděl zprostředkovaně o potížích žalobce v partnerském vztahu s jeho přítelkyní v důsledku úrazu a jeho následků na osobnost žalobce, a ze zjištění z výpovědi samotného žalobce, že si uvědomuje zvýšenou míru agresivity a snížené tolerantnosti i v partnerském vztahu, což je skutečnost, kterou potvrdila i svědkyně když uvedla, že se žalobce začala bát a neviděla žádnou možnost pro zlepšení situace, neboť žalobce odmítal návštěvu psychologa, přestože se u něj začaly stupňovat různé psychické obsese a úzkosti, kterými žalobce zčásti trpěl již před úrazem, je zřejmé, že k ukončení partnerského vztahu u se žalobcem došlo zejména z důvodu změny osobnosti žalobce po úraze. I svědek uvedl, že žalobce se po úraze podle jeho tehdejší přítelkyně stal úplně jiným člověkem, se kterým nemůže žít. Svědkyně navíc uvedla, že poté, co dlouhodobě po úraze upřednostňoval žalobce výhradně své zájmy, dočasně nadměrně užíval alkohol, neboť v důsledku úrazu ztratil sebekontrolu, a nechtěl situaci nijak řešit, se v lednu 2014 odstěhovala a vztah se žalobcem tak ukončila [ad d)]. Pokud jde o omezení žalobce navázat nový partnerský vztah do budoucna [ad e)], soud má za to, že osobnostní změny a fyzická omezení mají negativní vliv při naplňování této soukromé potřeby žalobce, avšak nelze dospět k závěru, že by bylo vyloučeno, aby žalobce navázal partnerský vztah nový, který nebude zatížen srovnáním s jeho předchozím stavem tj. před úrazem ani srovnáním s obdobím sžívání se žalobce se svým stavem bezprostředně po úraze. Soud má tak ve smyslu § 13 odst. 3 obč. zák. a § 3079 o. z. za adekvátní částku z nároku na přiměřené zadostiučinění nemajetkové újmy na právu na rodinný život žalobce ve výši 150.000,- Kč jako cca $\frac{3}{4}$ z nároku žalobce ve výši 200.000,- Kč, když v neprospěch nároku žalobce zohlednil zejména dostatečný potenciál navázat partnerský vztah, neboť fyzické omezení žalobce je pouze částečné, a pokud jde o osobnostní změny u žalobce, tak důvodem rozchodu žalobce s partnerkou bylo zejména srovnání stavu žalobce před a po úraze a nemožnost překonání těchto rozdílů, nikoliv samotný duševní stav žalobce.

Souhrnně lze uvést, že soud dospěl na základě shora popsaneho zjištění z provedených důkazů a úvah výše podrobně odůvodněných k tomu, že přiměřeným zadostiučiněním žalobce za porušení práva na ochranu jeho osobnosti je částka ve výši 400.000,- Kč, ohledně které žalobě vyhověl, jak je zřejmé z výroku rozsudku shora, a ve zbytku nároku žalobce žalobu zamítl. Uvedená částka je odškodněním, které má pouze zmírnit následky neoprávněného zásahu do osobnostních práv fyzické osoby tj. žalobce a odškodnit pouze nemajetkové újmy vzniklé v osobnostní sféře fyzické osoby, kterou tato objektivně vzhledem k povaze, intenzitě, trvání a rozsahu působení nepříznivého následku, pociťuje a prožívá jako závažnou

(rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 30 Cdo 519/2010). V případě žalobce je třeba zmínit, že k výraznému zásahu do života žalobce došlo v důsledku hrubého porušení dopravních předpisů žalovaným, a přestože žalovaný se doznal ke svému jednání, byly splněny podmínky k použití tak výjimečného právního institutu, jakým je nemajetková újma. Těmito podmínkami byly zejména zásadní změna v chování a životním přístupu žalobce v důsledku úrazu a trvalý ráz této změny, čemuž se žalobce musel přizpůsobit, což s ohledem na jeho specifickou uměleckou profesi a s tím spojený životní styl prožívá žalobce důvodně jako závažnou újmu.

Přechodné ustanovení § 3079 odst. 2 o.z., které navrhoval použít žalobce při posouzení nároku žalobce, je možné použít pouze pro případy dlouhotrvajících sporů o náhradu škody, které následně přejdou ve spory o nemajetkovou újmu, což není případ dané věci, jejímž předmětem je nemajetková újma již od počátku. Proto nebylo možno přiznat žalobci právo na nemajetkovou újmu i podle o.z. a soud se návrhem žalobce v tomto směru nezabýval. Nad rámec odůvodnění lze konstatovat, že i v případě posuzování nároku žalobce podle o.z. by soud byl vázán petitem žalobce a vycházel by z dosavadní judikatury citované shora, která se váže k obč. zák.

O nákladech řízení soud rozhodl ve smyslu zásady úspěchu ve věci podle § 142 o.s.ř., což znamená, že žalovaný by měl nárok na úhradu 20% jemu vzniklých nákladů řízení. Soud však aplikoval v dané věci ustanovení § 150 o.s.ř., neboť má za to, že pokud se žalobce domáhal nemajetkové újmy na svých osobnostních právech a soud jeho nárok shledal důvodným, pouze však na základě úvah shora popsanych modifikoval výši přiměřeného zadostiučinění, tak jsou dány důvody hodné zvláštního zřetele ve smyslu § 150 o.s.ř. Proto soud rozhodl o tom, že žalovanému se právo na náhradu nákladů nepřiznává.

P o u ě n í : Proti tomuto rozsudku **I z e** podat odvolání do 15 dnů ode dne doručení jeho písemného vyhotovení, a to ke Krajskému soudu v Českých Budějovicích prostřednictvím soudu podepsaného.

Nebudou-li povinnosti uložené vykonatelným rozsudkem splněny řádně a včas, **m ů ž e** se oprávněný domáhat jejich splnění návrhem na soudní výkon rozhodnutí.

Okresní soud v Písku dne 25.11.2015

Mgr. Daniela Špeldová, v. r.
samosoudkyně

Za správnost vyhotovení:
Ivona Čapková